

[Boeck-Hansen.]

vet. Det fremmer i hvert fald ikke arbejdsforholdene, og noget led i genrejsningen kan det vist heller ikke være.

Jeg er fuldkommen enig i, at man skal beskytte unge mennesker mod at blive overanstrengt. Jeg har på fornemmelsen, at de ældre skal nok klare sig. Jeg har det ligesom det ærede medlem af det andet høje ting, hr. Eiler Jensen. Jeg savner det store sus. Der er jo ikke så meget sus i øjeblikket, at man kan ængstes for nogen overanstrengelse. Det offentlige bør overvåge de unge menneskers arbejdstid, overvåge, at de får tilstrækkelig hvile, men når der står, at hviletiden altid skal være mellem kl. 8 og kl. 6, må jeg sige, at jeg synes, det kan virke noget generende. Hvis de unge mennesker går på teknisk skole, så betyder det, at de også skal være færdige med deres tekniske skole kl. 6 om aftenen, og efterskolen kan vi naturligvis slet ikke have. Jeg vil spørge den højtærede socialminister, hvordan skal den ting klares, for det kan vel ikke være meningen, at vi skal opgive mesterlæren — det mener jeg er den bedste form for lære, man kan have —, og det kan heller ikke være meningen, at de unge mennesker skal forlade værkstedet, for de svende, de arbejder sammen med, forlader det. Det ville være en praktisk umulighed. Jeg tvivler ikke om, at den højtærede minister har gjort sig sine tanker om dette, og hvis man kan finde en ordning, vil det være rigtigt og godt, for jeg synes også, at det er lidt rigeligt, at en lærling, når han har stået i lære i 8 timer, bagefter skal 2—3 timer på teknisk skole. Måske skal man forlænge hans læretid, måske skal man gå over til en kortvarigere dagskole. Jeg håber, den højtærede minister vil udtale sig herom.

Men ministeren mener altså, at de, der hidtil har arbejdet i 150 timer i løbet af tre uger, skal have deres arbejdstid forkortet med 10 pct., og det er dem vel undt, det kunne være meget udmærket, men jeg spørger, om samfundet i øjeblikket har råd her til? Har arbejderne råd til at undvære den gode løn, de får, navnlig fordi de har denne lange arbejdstid, hvorved de gennemsnitlig får en større løn, end de gennemsnitlig ville få for 144 timer? Det er svært for mig at afgøre, men det vil betyde en forringelse af produktionsmængden pr. individ, og det vil igen betyde, at vi ikke får så stor produktion og så stor eksport, som vi har haft tidligere, og som det måske kunne være meget nødvendigt at opretholde. Man kan måske klare forbudet mod natarbejde ved at forøge investeringen i virksomhederne. Men har vi tilstrækkelige værdier til at forøge investerin-

gen, har vi pladsforhold dertil? Det er et andet spørgsmål. Vi er jo ikke rige, vi er fattige herhjemme. Det ved husmødrene, vi mangler fedt, vi mangler smør og mange andre sager, fordi vi er fattige, fordi vi ikke har arbejdsværdier i tilstrækkelig mængde at eksportere, og derfor er det svært at undvære arbejdsværdier netop nu.

Jeg tror, at hele dette spørgsmål skulle løses ad forhandlingens vej, så ville det blive meget bedre løst, da det så ville blive løst under hensyn til de enkelte arbejdssteders behov. Nu da man er inde på spørgsmålet om maksimalarbejdstid, vil jeg forresten gerne lægge et godt ord ind for sygeplejerskerne med det samme, de har jo også dag- og natarbejde. Det er vel også meningen, at deres arbejdstid i de offentlige hospitaler skal sættes tilsvarende ned.

Spørgsmålet om barselhvile er også et stort samfundsspørgsmål, det må løses, hvis der er noget galt der. Det er nu noget, jeg ikke har forstand på, det er nogle år siden, jeg har fået børn, og det gik meget godt, men det kan godt være, der er noget, der skal ordnes der. Jeg synes nu, at det ligger noget udenfor arbejdsgivernes område. Det kommer til at koste nogle penge — det må vi finde os i —, men det er efter min mening noget, som burde klares ved en særlig lov.

I lovforslagets afsnit VI omtales arbejds-læger. Arbejdslæger skal stå til tilsynets rådighed. Det er nu ikke noget helt nyt. I den gamle fabriklov fandtes ikke noget om arbejdslæger, men tilsynets områder blev efterhånden så omfattende, at man mente, det var rigtigt, det fik hjælp af læger, og det fik det da også. Men om det var den rigtige vej, man gik, ved jeg ikke. Jeg tror, man i højere grad burde have udnyttet vor dygtige sundhedsstyrelse. Der er vist mange spørgsmål, navnlig med hensyn til sundhedstilstanden, som bedre kunne være løst ved hjælp af embedslægernes vejledning. De enkelte arbejdslæger, vi har haft, har ikke kunnet overkomme det arbejde, de har umuligt kunnet sætte sig ind i det. Nå, men nu er der altså forslag om, at vi skal have arbejdslæger. Jeg ved ikke, om man tør sige det, men vi skal vel så have en overarbejds-læge, det bliver vistnok en dyr historie.

Nu siges det, at man har fået stort kendskab til erhvervs sygdommene. Ja, har man det, er man virkelig trængt langt ind i dette problem? Jeg har på fornemmelsen, at der er lang vej igen, jeg tror man stadig er noget ude på usikker grund. Men jeg skal indrømme, at hvis man virkelig er klar over de forskellige erhvervs sygdomme og deres for-